

**Recomanació 1/2024, de 19 de març,
sobre la Instrucció 1/2022, de la vicerectora de Doctorat i Personal
Investigador en Formació, Guia per a la correcta identificació de l'autoria i la
filiació institucional en les publicacions científiques de la Universitat de
Barcelona**

Antecedents

El 26 de setembre de 2023 el director de la Institució CERCA (d'ara endavant, I-CERCA) fa arribar una sol·licitud al CIR-CAT per mitjà del correu electrònic.

I-CERCA exposa:

Fa unes setmanes alguns centres CERCA van rebre un document de la Universitat de Barcelona (UB) tot exigint que els estudiants de doctorat, estiguessin contractats o no per la UB - amb grups vinculats o no a la UB, havien de signar els articles amb l'afiliació de la UB.

Tenim dubtes importants sobre aquesta petició a nivell ètic, ja que no estem segurs que la Universitat es pugui atribuir determinats articles.

I-CERCA demana:

Un informe sobre aquesta qüestió per valorar la resposta que cal donar a la UB.

La instrucció 1/2022 en qüestió indica el següent: «D'acord amb la *Guia per a la correcta identificació de l'autoria i la filiació institucional en les publicacions científiques de la Universitat de Barcelona*, en les publicacions científiques s'ha d'incloure sempre la filiació institucional acadèmica: Universitat de Barcelona (UB).»

La Secretaria del CIR-CAT va incloure aquesta petició en l'ordre del dia de la reunió ordinària següent, que s'havia d'esdevenir el dia 17 d'octubre i en la qual calia informar-ne el Ple. En aquesta reunió el Ple acordà admetre a tràmit la petició d'I-CERCA i en designà dos ponents.

El 17 d'octubre de 2023 aquest comitè va emetre la [Recomanació 2/2023, sobre l'afiliació institucional en les publicacions científiques](#), en què es diu:

L'atribució correcta a les institucions dels resultats de la seva activitat científica és un aspecte important de la integritat en la recerca. La declaració d'afiliació correcta i honesta és un requisit imprescindible per a l'equitat en el reconeixement i el posicionament de les institucions a què pertanyen els autors, i el retorn just a aquestes institucions dels recursos esmerçats.

Aquest document delimita alguns conceptes i situacions relacionats amb l'afiliació i enuncia algunes recomanacions de bones pràctiques en la declaració d'afiliació, amb l'ànim de promocionar l'atribució d'afiliació correcta i equitativa entre institucions i prevenir possibles conflictes.

El 10 de novembre de 2023 el CIR-CAT va demanar aclariments a la UB sobre la Instrucció 1/2022 que s'ha esmentat.

El 15 de novembre de 2023 la vicerectora de Doctorat i Personal Investigador en Formació de la Universitat de Barcelona va respondre les qüestions plantejades pel CIR-CAT en el punt anterior.

Avaluació dels resultats de la investigació

El CIR-CAT considera que quan es fa referència a afiliació institucional en el context de la instrucció, s'al·ludeix a l'afiliació relacionada amb la recerca, que és la que dona lloc a les publicacions i altres tipus de resultats.

La instrucció dona per fet que hi ha una «col·laboració» del doctorand amb la UB només pel fet de fer la tesi a l'emparedat d'un programa de doctorat, i entenem que no sempre és així, especialment en els casos en què l'afiliació acadèmica concorre amb una afiliació (normalment de caràcter contractual) amb centres de recerca aliens a la universitat.

El CIR-CAT entén que en els casos en què realment hi ha una contribució a la recerca del doctorand, incloure l'afiliació a la UB estaria justificat, però en altres casos en què no és així, el que escauria és emprar fórmules d'agraïment o suport, però no l'obligació de fer-hi constar l'afiliació a la Universitat.

El sol fet d'estar matriculat a un programa de doctorat, per més que això permeti al doctorand gaudir d'uns serveis i uns recursos determinats, no justifica, en tots els casos, l'exigència que consti l'afiliació acadèmica en totes les publicacions que pugui fer el doctorand en aquest període. Particularment, en els casos en què el doctorand s'integra en unitats o centres de recerca aliens a la universitat on cursa el doctorat i en relació amb investigacions alienes a la temàtica de la tesi doctoral.

El procés d'elaboració de la tesi doctoral dona lloc a casuístiques innombrables que fan aconsellable tant el reconeixement dels serveis dels programes de doctorat, com la conveniència per als doctorands de pertànyer a una institució acadèmica a l'hora de publicar, però estendre l'obligació a tota la població matriculada d'incloure en tots els casos l'afiliació acadèmica pot ser poc rigorós amb aquesta casuística i posa en risc la integritat científica.

Proposta de conclusions

El CIR-CAT entén que instar a «incloure sempre l'afiliació institucional acadèmica de la UB» en qualsevol resultat de recerca produït en el període d'elaboració de la tesi doctoral no està justificat. Així mateix, aquesta imposició podria significar una vulneració de la integritat de la recerca, encara més quan la persona que fa el doctorat té una afiliació en un centre o unitat de recerca diferent i no vinculat orgànicament amb la UB. Fins i tot, el possible resultat d'aquesta recerca pot no tenir res a veure amb l'objecte de la tesi doctoral en qüestió, malgrat que en sigui coetani en el temps.

Proposta de recomanació d'accions per a les parts implicades i, quan sigui necessari, recomanacions sobre mesures més enllà d'un cas concret

1. El CIR-CAT *recomana* reconsiderar l'exigència general que emana de la Instrucció 1/2022 que s'ha analitzat i que es revisi per tal de matisar-la i adaptar-la, prenent en consideració els aspectes suara esmentats.